

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку економіки однією з найважливіших проблем, яка стоїть перед вітчизняним банківським сектором є підтримка і моніторинг її фінансової стійкості.

На основі аналізу різних підходів до розуміння економічної сутності фінансової стійкості у роботі [1, с. 170] відзначається, що найбільш вдалим є ототожнення фінансової стійкості із здатністю банківської системи виконувати всі свої функції у повному обсязі, не зважаючи на вплив зовнішніх шоків та внутрішніх дестабілізуючих факторів, а також її здатність до самоорганізації та прогнозування потенційних фінансових проблем. На нашу думку, найбільш інформативним методом оцінювання фінансової стійкості є використання інтегрованих показників або індикаторів, які комплексно характеризують фінансову стійкість банківської системи.

Узагальнивши розробки вітчизняних і зарубіжних науковців нами запропонований дещо інший підхід до формування агрегованого індикатора фінансової стійкості.

Нехай

I_t – значення показника в період t ;

I_c – середнє значення показника за досліджуваний період.

Введемо індикатор $\tilde{I}_t$:

$$\tilde{I}_t = \begin{cases} 1, & \text{якщо } I_t \geq I_c \\ 0, & \text{якщо } I_t < I_c \end{cases} \quad (1)$$

Суть цього підходу полягає у сумуванні не значень самих показників, а відповідних їм значень 0 або 1, які отримано із (1). Ми агрегували отримані індикатори у 3 субіндекси (субіндекс стійкості банківського сектору, субіндекс фінансової чутливості і субіндекс інвестицій):

$$СБС_1 = \frac{\sum_{j=1}^8 \tilde{I}_{sj}}{8} \quad (2)$$

$$C\Phi\mathcal{C}_1 = \frac{\sum_{j=1}^{12} \tilde{I}_{vj}}{12} \quad (3)$$

$$CI_1 = \frac{\sum_{j=1}^3 \tilde{I}_{ij}}{3} \quad (4)$$

Для аналізу фінансової стійкості пропонується використовувати наступні рівні:

- критичний рівень ($0 < AI\Phi C_1 < 0,2$);
- нестійкий рівень ($0,2 \leq AI\Phi C_1 < 0,4$);
- задовільний рівень ($0,4 \leq AI\Phi C_1 < 0,6$);
- помірний рівень ($0,6 \leq AI\Phi C_1 < 0,8$);
- стійкий рівень ($0,8 \leq AI\Phi C_1 \leq 1$).

За допомогою запропонованого підходу було проведено розрахунок агрегованого індикатора $AI\Phi C_1$ ($AI\Phi C_1 = \alpha_1 C\Phi C_1 + \alpha_2 C\Phi\mathcal{C}_1 + \alpha_3 CI_1$) фінансової стійкості банківської системи України за період з 01.01.2008 по 01.01.2016 рр. із ваговими коефіцієнтами: $\alpha_1 = 0,5$; $\alpha_2 = 0,25$; $\alpha_3 = 0,25$ (рис. 1).

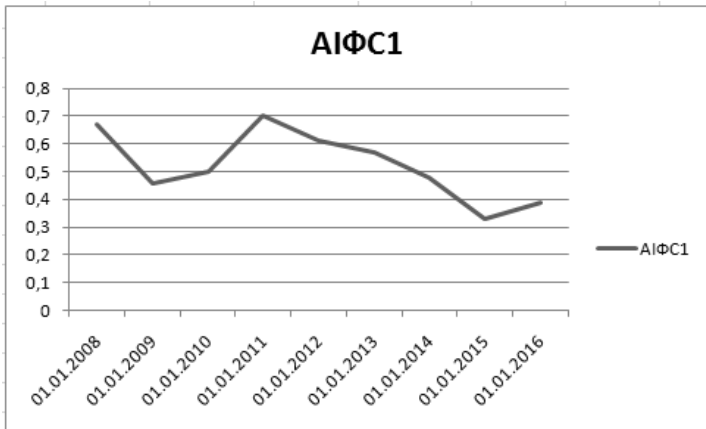

Рис.1. Динаміка $AI\Phi C_1$

* Обчислено авторами за даними [2, 3,4,5].

Аналізуючи даний показник, варто зазначити, що протягом досліджуваного періоду він змінювався в межах трьох рівнів.

Очевидно, що $АІФС_1$ демонструє тенденцію, яка вказує на незначне покращення фінансової стійкості банківської системи України за останній рік. Причиною зростання є покращення інвестиційного клімату, а також вдалі адміністративні та регулятивні заходи НБУ, які були спрямовані на зниження доларизації економіки та укріплення національної валюти. Також слід відзначити різке погіршення за останній рік більшості економічних нормативів діяльності самого банківського сектору України.

Список використаних джерел

1. Кишакевич Б. Ю. Економічна сутність фінансової стійкості банківської системи та методи її оцінювання / Б. Ю. Кишакевич, І. В. Климович // Економічний простір. — 2015. — № 104. — С. 163-171.
2. Індикатори фінансової стійкості глосарій НБУ [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123274.
3. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798
4. Оцінка інвестиційної привабливості України Європейської Бізнес Асоціації [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.eba.com.ua/static/indices/iai/index26_results_ukr.pdf
5. Прямі і капітальні інвестиції в економіку України : Статистична інформація [Електронний ресурс] // Державний комітет статистики України. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Клопов І. О.
к.е.н., доцент

Комазов П. В.
к.е.н., доцент

Запорізька державна інженерна академія

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ

При формуванні стратегії розвитку енергетики в політиці економічної безпеки України необхідно забезпечення стратегічної стійкості електропостачання — основи державної енергетичної